

Public Stack Scan Imran

Imran aoulad Yahya

500908107

HIISMWGHR

Inleiding

In deze Public Stack Scan kijk ik naar hoe technologie beoordeeld kan worden op basis van publieke waarden. De Public Stack helpt om te begrijpen hoe digitale toepassingen zijn opgebouwd en of ze eerlijk, transparant en veilig zijn voor gebruikers. Achter elke app zitten keuzes over hoe met data wordt omgegaan, wie controle heeft en welke belangen belangrijk zijn.

Tijdens de lessen over publieke waarden, rechten en technologie heb ik geleerd dat goede digitale producten rekening moeten houden met mensenrechten, privacy, duurzaamheid en inclusie. Daarom gebruik ik in mijn eigen Public Stack Scan een aantal duidelijke punten waarmee ik een app kan beoordelen. Ik gebruik deze scan ook om twee applicaties te vergelijken: eentje die laag scoort, en eentje die wat hoger scoort.

De Public Stack bestaat uit lagen die samen laten zien hoe technologie werkt en welke waarden daarin terugkomen. De basis gaat over de uitgangspunten van de makers, het respect voor publieke waarden en hoe eerlijk en duurzaam de app is. Daarboven liggen de lagen over bestuur, ontwerp en techniek. Elke laag speelt een rol in hoe een app zich gedraagt en wat dat betekent voor gebruikers.

Beoordelingskader Public Stack

Hieronder staat een uitgebreid overzicht van waar ik op let als ik een applicatie beoordeel. Deze punten zijn gebaseerd op lessen over privacy, rechten, duurzaamheid en eerlijk bestuur.

			Vragen om te beoordelen	Score (1–5)	Toelichting
Laag	Waar ik naar kijk	Indicatoren			
Publieke waarden en uitgangspunten	Houdt de app rekening met rechten en vrijheid van gebruikers?	Privacy en datagebruik, controle over eigen data, openheid over algoritmes, vrijheid van meningsuiting, duidelijke voorwaarden	Hoeveel data wordt verzameld? Kunnen gebruikers zelf bepalen wat ze delen? Is er uitleg over hoe algoritmes werken?	-	-
Sociaal-economische overwegingen	Is de app eerlijk en duurzaam?	Gratis of betaalbaar gebruik, geen uitsluiting van groepen, duurzaam energiegebruik, positieve bijdrage aan de gemeenschap	Is de app toegankelijk voor iedereen? Houdt de organisatie rekening met duurzaamheid?		

Governance en beheer	Hoe wordt de app bestuurd?	Openheid over eigendom, onafhankelijk toezicht, gebruikersfeedback, eerlijke besluitvorming	Wie is de eigenaar? Worden beslissingen open gedeeld? Kunnen gebruikers inspraak hebben?
Design en tech-stack	Hoe ziet het ontwerp en de techniek eruit?	Toegankelijk ontwerp, open-source code, veilige data, updates, samenwerking met andere systemen	Is de app bruikbaar voor iedereen, ook met beperkingen? Is de techniek veilig en transparant?
Maatschappelijke verantwoordelijkh eid	Draagt de app bij aan een betere samenleving?	Gelijkheid in toegang, diversiteit, geen discriminatie, bescherming van kwetsbare groepen	Helpt de app de gemeenschap en beschermt ze gebruikers?
Technologische duurzaamheid	Wordt er bewust omgegaan met energie en onderhoud?	Energiezuinige servers, herbruikbare code, lange levensduur, efficiënt onderhoud	Wordt de technologie milieuvriendelijk ontwikkeld en onderhouden?

Legenda score: 1 = slecht, 2 = matig, 3 = voldoende, 4 = goed, 5 = uitstekend

Discord - Laag scorende app

Discord is een populaire app om met anderen te praten of te gamen. Toch scoort de app slecht op publieke waarden.

Laag	Score (1–5)	Toelichting
Publieke waarden en uitgangspunten	2	Discord verzamelt veel gebruikersdata, waaronder locatie en gebruiksgedrag. De privacyvoorwaarden zijn onduidelijk en moeilijk te begrijpen.
Sociaal-economische overwegingen	3	Discord is gratis, maar betaalde functies (Nitro) zorgen voor ongelijkheid tussen gebruikers.
Governance en beheer	2	Er is weinig transparantie over wie beslissingen neemt of hoe moderatie werkt. Er is geen onafhankelijk toezicht.
Design en tech-stack	3	De app werkt goed, maar is niet open-source en beperkt toegankelijk voor mensen met een beperking.
Maatschappelijke verantwoordelijkheid	2	Onvoldoende aanpak van haatspraak en misbruik binnen servers.
Technologische duurzaamheid	2	Hoge serverbelasting en weinig zicht op duurzaamheidsbeleid.

Gemiddelde score: 2,3 / 5

Verbeterpunten Discord:

Discord moet op een aantal belangrijke punten flink verbeteren. Allereerst gaat het mis met privacy. De app verzamelt heel veel gegevens over gebruikers, maar het is onduidelijk waarom en wat er precies met die data gebeurt. Ze moeten een simpel overzicht maken waar je meteen kunt zien welke informatie wordt opgeslagen en met wie dit wordt gedeeld.

Ook de manier waarop Discord wordt bestuurd, kan veel transparanter. Gebruikers hebben nu geen idee hoe belangrijke beslissingen worden genomen of hoe moderatie werkt. Ze zouden een onafhankelijke groep experts kunnen inschakelen die meekijkt, en duidelijke rapporten moeten publiceren over hoe ze problemen aanpakken.

De app is niet goed toegankelijk voor mensen met een beperking. Mensen die slechtziend zijn kunnen de app niet goed gebruiken, en toetsenbordnavigatie werkt matig. Discord moet dit verbeteren door de app geschikt te maken voor screenreaders en betere toegankelijkheidsinstellingen toe te voegen.

Discord doet te weinig tegen haatberichten en misbruik. Het systeem werkt niet consistent en er zijn betere tools nodig om problemen aan te pakken. Ze moeten duidelijker zijn over wat wel en niet mag, en hier vervolgens op handhaven.

Ten slotte moet Discord meer aandacht besteden aan duurzaamheid. De servers verbruiken veel energie, maar hier is weinig over bekend. Ze moeten groenere energie gaan gebruiken en transparanter zijn over hun milieubelasting.

Kortom, Discord moet minder focussen op groei en meer op het respecteren van gebruikers en hun rechten.

Mastodon - Hoog scorende app

Mastodon is een open-source sociaal netwerk en onderdeel van het Fediverse. Het platform is niet gericht op winst, maar op samenwerking.

Laag	Score (1–5)	Toelichting
Publieke waarden en uitgangspunten	5	Mastodon respecteert privacy, verzamelt weinig data en laat gebruikers zelf kiezen hoe ze communiceren.
Sociaal-economische overwegingen	4	De app is gratis en open-source. Sommige servers hebben beperkte middelen, maar zijn vrijwillig georganiseerd.
Governance en beheer	5	Besluitvorming is open en decentraal. Gebruikers hebben inspraak en regels zijn openbaar.
Design en tech-stack	4	Open code en regelmatige updates, maar toegankelijkheid kan nog beter.
Maatschappelijke verantwoordelijkheid	5	Bevordert gelijkheid, vrijheid van meningsuiting en gemeenschapszin.
Technologische duurzaamheid	4	Efficiënt, open en herbruikbaar. Veel servers gebruiken duurzame hosting.

Gemiddelde score: 4,5 / 5

Verbeterpunten Mastodon:

Mastodon scoort al uitstekend, maar kan nóg inclusiever worden door de toegankelijkheid te verbeteren. Denk aan tekst-naar-spraakfuncties, aanpasbare contrastinstellingen en betere ondersteuning voor screenreaders. Het “onboarding-proces” is nu nog een drempel voor nieuwe gebruikers, een intuïtieve setup-wizard die het Fediverse eenvoudig uitlegt zou veel helpen. De technische kant kan gebruiksvriendelijker: uitgebreidere zoekfuncties die privacy respecteren, betere prestaties in de mobiele app en krachtigere moderatietools voor serverbeheerders. Ook zou meer ondersteuning voor community-beheerders, zoals financiële hulp voor kleine servers en betere educatieve materialen, het systeem versterken.

Conclusie

Door deze opdracht begrijp ik beter hoe technologie beoordeeld kan worden op basis van publieke waarden. De Public Stack is een hulpmiddel om verder te kijken dan alleen de functies van een app. Het laat zien welke keuzes zijn gemaakt in ontwerp, bestuur en omgang met gebruikers.

Discord en Mastodon laten goed zien hoe verschillend technologie kan omgaan met publieke waarden. Discord richt zich vooral op groei en winst, terwijl Mastodon inzet op openheid en samenwerking. Ik heb geleerd dat technologie pas echt goed is als het eerlijk en open is en als gebruikers kunnen vertrouwen dat hun rechten worden erkend en gerespecteerd.

Publieke waarden zoals privacy, toegankelijkheid en duurzaamheid zouden niet optioneel moeten zijn, maar de basis van elk digitaal product op het internet.